

Dyskryminacja w szkole

W roku szkolnym 2017/2018, w 22 603 polskich szkół uczyło się **21 787 uczniów ze spektrum autyzmu**. W samych szkołach podstawowych było 16 388 dzieci z autyzmem, w tym z Zespołem Aspergera. Wiele szkół nie jest dostosowanych do tego, by uczyły się tam tacy uczniowie: brakuje kadry z odpowiednimi kwalifikacjami, nie zapewnia się dzieciom odpowiedniej terapii. Jednym z najpoważniejszych problemów jest **dyskryminacja uczniów z autyzmem**. Wśród wszystkich próśb rodziców dzieci z ASD o interwencję Fundacji JiM, które dotyczą systemu oświaty, 45% dotyczy przejawów dyskryminacji w szkołach.

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie osób, w oparciu o ich przynależność do pewnej grupy, na podstawie ich szczególnych cech. W szkole dyskryminacja może przyjmować różne postaci. Polegać na tym, że dzieci z autyzmem są nazywane „niegrzecznymi”, sprawiającymi problemy. Z drugiej strony, pracownicy szkół mogą podważać specjalne potrzeby takich dzieci, utrzymując, że nie potrzebują one dostosowań, ponieważ są inteligentne i poradzą sobie tak jak inni uczniowie. Jeszcze inni pracownicy uznają, że dla dobra innych uczniów, dzieci z autyzmem powinny być odizolowane od reszty klasy i skierowani do indywidualnego nauczania. Każdemu przejawowi dyskryminacji należy się przeciwstawić.

Co zrobić gdy zauważymy, że nasze dziecko jest dyskryminowane?

1. Wspierać dziecko, także poprzez **terapię**. Ze względu na zaburzenia ze spektrum autyzmu może ono nie rozumieć dokładnie sytuacji, w której się znajduje. Brak dostosowań i dyskryminujące zachowanie nauczycieli może prowadzić do frustracji lub depresji.
2. Porozmawiać z pracownikami szkoły, szczególnie tymi, którzy mają bliski kontakt z naszym dzieckiem i którym ufamy. Wyjaśnić sytuację, poprosić o pomoc i wsparcie.
3. Niewłaściwe zachowanie nauczycieli należy zgłosić dyrektorowi szkoły. Najlepiej zrobić to na piśmie, wysyłając list polecony za potwierdzeniem odbioru lub składając pismo w 2 egzemplarzach z potwierdzeniem złożeniem pisma na jednym z egzemplarzy. Będzie to formalna skarga, na którą dyrektor szkoły będzie musiał odpowiedzieć w ciągu miesiąca.
4. Gdy dyrektor szkoły nie podejmie żadnych działań lub będą one nieskuteczne, należy sporządzić **pismo do kuratorium oświaty**. W tej formalnej skardze należy opisać sytuację, w których doszło do aktów dyskryminacji i poprosić o nadzór pedagogiczny. Można np. wskazać, że nauczyciele nie wypełniają swoich obowiązków wobec ucznia, gdy chodzi o wsparcie jego rozwoju lub zapewnienie mu bezpieczeństwa. Kurator przeprowadzi kontrolę doraźną sprawdzając czy faktycznie doszło do dyskryminacji i naruszenia praw dziecka. Takie samo pismo kierujemy do kuratorium, gdy dyskryminacji dopuścił się dyrektor szkoły. Po kontroli otrzymamy dokument, w którym mogą zostać spisane zalecenia dla dyrektorów szkół. Nie wywiązanie się w terminie z realizacji tych zaleceń może spowodować odwołanie osoby ze stanowiska dyrektora.
5. Zwrócić się o pomoc do **Rzecznika Praw Dziecka** i **Rzecznika Praw Obywatelskich**. Rzecznicy podejmują działania na wniosek, który można wysłać listem, mailem lub złożyć osobiście. Na oficjalnej stronie RPO (<https://www.rpo.gov.pl>) można skorzystać z formularza do zgłoszenia dyskryminacji. Biuro RPD oferuje możliwość skorzystania z dziecięcego telefonu zaufania pod numerem: 800 12 12 12. Rzecznicy mogą podjąć wiele czynności by wspomóc dyskryminowanych: wskazać praktyczne wskazówki co do dalszego postępowania, czy wystąpić w imieniu dyskryminowanych na drogę sądową.
6. **Zgłosić się do Fundacji JiM** za pomocą formularza zgłoszeniowego interwencji na naszej stronie internetowej (<https://jim.org/interwencje>). Pracownicy Fundacji oferują nie tylko wsparcie psychiczne, ale też udzielają porad prawnych, pomagają przygotować odpowiednie

pisma, wstawiają się za dziećmi i rodzicami u dyrektorów szkół i innych instytucji. Fundacja współpracuje też z Rzecznikami i w imieniu dyskryminowanych zwraca się do nich o dodatkową pomoc. Jesteśmy z rodzicami i dziećmi z ASD na każdym kroku, by przeciwdziałać dyskryminacji. Tylko w ten sposób stworzymy lepszy świat dla osób z autyzmem.